

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmeti br. IT-05-88-AR65.4
IT-05-88-AR65.5
IT-05-88-AR65.6

Datum: 15. maj 2008.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Fausto Pocar, predsjedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Liu Daqun
sudija Andrézia Vaz

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 15. maja 2008.

TUŽILAC

protiv

**VUJADINA POPOVIĆA
LJUBIŠE BEARE
DRAGE NIKOLIĆA
LJUBOMIRA BOROVČANINA
RADIVOJA MILETIĆA
MILANA GVERE
VINKA PANDUREVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO KONSOLIDOVANOJ ŽALBI
NA ODLUKU PO BOROVČANINOVJOJ MOLBI ZA POSJETU POD NADZOROM
I NA ODLUKE PO GVERINOM I MILETIĆEVOM ZAHTJEVU
ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU TOKOM PAUZE U SUDSKOM POSTUPKU**

Tužilaštvo:

g. Peter McCloskey

Obrana:

g. Zoran Živanović i gđa Mira Tapušковиć za Vujadina Popovića
g. John Ostojić i g. Christopher Meek za Ljubišu Bearu
g. Aleksandar Lazarević i g. Christopher Gosnell za Ljubomira Borovčanina
gđa Jelena Nikolić i g. Stéphane Bourgon za Dragu Nikolića
gđa Natacha Fauveau Ivanović i g. Nenad Petrušić za Radivoja Miletića
g. Dragan Krgović i g. David Josse za Milana Gveru
g. Peter Haynes i g. Đorđe Sarapa za Vinka Pandurevića

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po konsolidovanoj žalbi Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilac)¹ na tri zasebne odluke koje je donijelo Pretresno vijeće II (dalje u tekstu: Pretresno vijeće), zavedene kao povjerljive 9. aprila 2008. (dalje u tekstu zbirno: Pobjijane odluke),² kojima je Pretresno vijeće II Ljubomiru Borovčaninu odobrilo posjetu pod nadzorom, a Milanu Gveri i Radivoju Miletiću privremeni boravak na slobodi (dalje u tekstu zbirno: optuženi). Budući da je tužilac izjavio da će se žaliti ako Pretresno vijeće optuženima odobri privremeno puštanje na slobodu, Pretresno vijeće je naredilo da se izvršenje Pobjijanih odluka odgodi, u skladu sa pravilom 65(F) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).³

I. ISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 14. aprila 2008. Ljubomir Borovčanin (dalje u tekstu: Borovčanin) podnio je odgovor na Žalbu.⁴ Milan Gvero (dalje u tekstu: Gvero) i Radivoje Miletić (dalje u tekstu: Miletić) svoje odgovore na Žalbu podnijeli su 15. aprila 2008., odnosno 17. aprila 2008. godine.⁵ Tužilac nije replicirao ni na jedan od odgovora.

¹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, Predmeti br. IT-05-88-AR65.4, IT-05-88-AR65.5 i IT-05-88-AR65.6, *povjerljiva* Konsolidovana žalba na odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 10. april 2008. (dalje u tekstu: Žalba).

² *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, *povjerljiva* Odluka po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom, 9. april 2008. (dalje u tekstu: Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*); *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Gverinom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 9. april 2008. (dalje u tekstu: Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*); *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Miletićevoj molbi za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 9. april 2008. (dalje u tekstu: Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*).

³ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 14, 32(5); Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 5, 19(g); Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 9, 40(i).

⁴ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.4, *povjerljivi* Odgovor Borovčaninove odbrane na tužiočevu "Konsolidovanu žalbu na odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku," 14. april 2008. (dalje u tekstu: Borovčaninov odgovor). Žalbeno vijeće napominje da Borovčanin u tom odgovoru traži da Žalba i Borovčaninov odgovor postanu javni, tvrdeći da nije bilo opravdanja da se Žalba uloži kao povjerljiva. *Vidi* Borovčaninov odgovor, par. 14. Žalbeno vijeće dalje napominje da je tužilac 15. aprila 2008. uložio javnu redigovanu verziju Žalbe. *Vidi* *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmeti br. IT-05-88-AR65.4, IT-05-88-AR65.5 i IT-05-88-AR65.6, *javna redigovana verzija*, Konsolidovana žalba na odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 15. april 2008. Pored toga, 21. aprila 2008. Borovčanin je dostavio obavještenje u kojem traži da se promijeni povjerljivi status njegovog odgovora i dopis Republike Srpske kojim se prihvataju uslovi posjete pod nadzorom definisani Pobjijanom odlukom u predmetu *Borovčanin*. *Vidi* *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.4, Obavještenje Borovčaninove odbrane o promjeni statusa zavođenja njenog odgovora na Žalbu tužioca na odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom, i Obavještenj o dostavljanju dopisa Republike Srpske kojim se prihvataju uslovi posjete pod nadzorom iz odluke od 9. aprila 2008., 21. april 2008.

⁵ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.5, Odgovor u ime Milana Gvere na Žalbu tužioca na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 15. april 2008. (dalje u tekstu: Gverin odgovor); *Tužilac protiv Popovića i*

II. STANDARD PREISPITIVANJA

3. Žalbeno vijeće podsjeća na to da interlokutorna žalba nije preispitivanje odluke Pretresnog vijeća *de novo*.⁶ Prema ranijoj ocjeni Žalbenog vijeća odluke Pretresnog vijeća o privremenom puštanju na slobodu na osnovu pravila 65 Pravilnika su odluke na osnovu diskrecionog prava.⁷ Shodno tome, relevantno pitanje nije da li se Žalbeno vijeće slaže sa tom diskrecionom odlukom, nego da li je Pretresno vijeće, prilikom donošenja odluke, pravilno iskoristilo svoje diskreciono pravo.⁸

4. Da bi uspješno osporila diskrecionu odluku o privremenom puštanju na slobodu, strana u postupku mora da dokaže da je Pretresno vijeće napravilo "prepoznatljivu grešku".⁹ Žalbeno vijeće će preinačiti samo onu odluku Pretresnog vijeća o privremenom puštanju za koju se utvrdi da se (1) zasniva na netačnom tumačenju važećih pravnih odredbi, (2) zasniva na očigledno netačnom zaključku o činjenicama, ili je (3) toliko nepravična ili nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog prava Pretresnog vijeća.¹⁰ Žalbeno vijeće će takođe razmotriti da li je pretresno vijeće prilikom donošenja odluke dalo žinu spoljnjim ili irelevantnim obzirima, ili da nije talo težinu ili dovoljnu težinu relevantnim obzirima.¹¹

III. MJERODAVNO PRAVO

drugih, predmet br. IT-05-88-AR65.6, Odgovor generala Miletića na Žalbu tužioca na odluku o privremenom puštanju na slobodu, zaveden 17. aprila 2008. (dalje u tekstu: Miletićev odgovor).

⁶ Vidi npr. *Tužilac protiv Haradinaja, Balaja i Brahimajaja*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po interlokutornoj žalbi Lahija Brahimajaja na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brahimaj*), par. 5; *Tužilac protiv Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 6; *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.2, *Rešenje po interlokutornata žalba od Ljube Boškskog za privremeno puštanje na sloboda* /Odluka po interlokutornoj žalbi Ljube Boškskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu/, 28. septembar 2005., par. 5.

⁷ Vidi npr. *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. juni 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Borovčanin* od 30. juna 2006.), par. 5.

⁸ *Ibid.*

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ Vidi npr., *Tužilac protiv Miloševića*, predmeti br. IT-99-37-AR73, IT-01-50-AR73 i IT-01-51-AR73, Obrazloženje odluke po interlokutornoj žalbi tužioca na odbijanje zahteva za spajanje postupka, 18. april 2002, par. 5; *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.7, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 1. novembar 2004., par. 10; Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 6, fusnota 10; *Tužilac protiv Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR65.1, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluke Pretresnog vijeća kojima se odobrava privremeno puštanje na slobodu, 19. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 4; Odluka u predmetu *Brahimaj*, par. 5; *Tužilac protiv Delića*, predmet br. IT-04-83-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Rasima Delića na usmenu odluku Pretresnog vijeća o prihvatanju dokaznih predmeta br. 1316 i 1317, 15. april 2008., par. 6.

5. Prema pravilu 65(A) Pravilnika, nakon što je pritvoren, optuženi može biti privremeno pušten na slobodu samo na osnovu naloga vijeća. Pravilo 65(B) Pravilnika predviđa da privremeno puštanje na slobodu vijeće može odobriti samo ako se uvjerilo da će se optuženi, u slučaju puštanja na slobodu, pojaviti na suđenju i da neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka niti bilo koju drugu osobu, te nakon što zemlji-domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne.¹²

6. Prilikom odlučivanja da li su uslovi iz pravila 65(B) Pravilnika ispunjeni, pretresno vijeće mora uzeti u obzir sve one relevantne faktore za koje bi se od razumnog pretresnog vijeća očekivalo da ih prije donošenja odluke uzme u obzir. Ono zatim mora dati obrazloženo mišljenje u kom će iznijeti svoj stav o ovim relevantnim faktorima.¹³ Koji su to relevantni faktori i koliko im težinu treba pridati zavisi od konkretnih okolnosti svakog predmeta.¹⁴ Razlog za to je što odluke po zahtjevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže brojne činjenice, a predmeti se razmatraju na individualnoj osnovi, u svjetlu konkretnih okolnosti pojedinog optuženog.¹⁵ Od Pretresnog vijeća se traži da ocijeni te okolnosti, i to ne samo okolnosti u trenutku kada donosi odluku o privremenom puštanju na slobodu, već i, u mjeri u kojoj se one mogu predvidjeti, okolnosti u vrijeme kada se optuženi mora vratiti na Međunarodni sud.¹⁶

IV. DISKUSIJA

7. Tužilac tvrdi da je Pretresno vijeće napravilo dvije prepoznatljive greške kada je Borovčaninu odobrilo posjetu pod nadzorom u trajanju od najviše sedam dana, a Gveri i Miletiću privremeno puštanje na slobodu u trajanju od najviše četrnaest dana.¹⁷ Konkretno, tužilac obrazlaže da je Pretresno vijeće pogriješilo (i) time što nije dalo dužnu težinu činjenici da se postupak nalazi u podmakloj fazi nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, što povećava rizik od bijega optuženih, i (ii) time što je utvrdilo da su razna opravdanja koja su optuženi iznijeli u prilog posjeti pod nadzorom i

¹² *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po “Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.”, 21. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Petković*), par. 7.

¹³ *Ibid.*, par. 10.

¹⁴ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

¹⁵ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, *Rešenje po interlokutornata žalba od Johan Tarčulovski za privremeno puštanje na sloboda* /Odluka po interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu/, 4. oktobar 2005., par. 7.

¹⁶ Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

privremenom puštanju na slobodu dovoljno uvjerljiva da opravdaju odluke Pretresnog vijeća da odobri zahtjeve optuženih na bilo koji period, ili alternativno, na tako duge periode.¹⁸

8. Tužilac tvrdi da Pretresno vijeće mora eksplicitno razmotriti uticaj odluke na osnovu pravila 98bis kada ocjenjuje da li optuženi ispunjava uslove za privremeno puštanje na slobodu na osnovu pravila 65(B).¹⁹ Tužilac tvrdi da Pretresno vijeće ni za koga od optuženih ne bi odobrilo posjetu pod nadzorom ili privremeno puštanje na slobodu da je na primjeren način razmotrilo uticaj svoje odluke na osnovu pravila 98bis²⁰ kojom su odbijeni svi zahtjevi odbrane za donošenje oslobađajuće presude.²¹

9. Tužilac dalje tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je konstatovalo da su optuženi iznijeli dovoljna opravdanja za posjetu pod nadzorom i privremeno puštanje na slobodu.²² Tužilac tvrdi da se nijedan od razloga koje su iznijeli optuženi ne može smatrati dovoljno uvjerljivim humanitarnim osnovom.²³ Tužilac navodi da opravdanja koja su dali optuženi nisu nimalo uvjerljivija od onih koje je Žalbeno vijeće odbacilo u Odluci u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008.²⁴ i da dugotrajna bolest bliskih članova porodice i važni privatni administrativni poslovi ne predstavljaju dovoljno uvjerljive razloge.²⁵ Alternativno, tužilac tvrdi da je trajanje posjete pod nadzorom i privremenog puštanja na slobodu koje je odobrilo Pretresno vijeće pretjerano s obzirom na dana opravdanja, i da bi ih trebalo strogo ograničiti na minimum neophodan za ostvarivanje humanitarne svrhe posjete.²⁶

10. U odgovoru, optuženi tvrde da tužilac nije dokazao da je Pretresno vijeće u Pobjanim odlukama napravilo bilo kakvu grešku i traže od Žalbenog vijeća da odbaci Žalbu.²⁷

(1) Pobjana odluka u predmetu *Borovčanin*

11. Tužilac tvrdi da se u Pobjanoj odluci u predmetu *Borovčanin* Pretresno vijeće samo ukratko osvrnulo na odluku na osnovu pravila 98bis.²⁸ Tužilac napominje da je, prije nego što je doveden u

¹⁷ Žalba, par. 2.

¹⁸ Žalba, par. 2.

¹⁹ Žalba, par. 21.

²⁰ Žalba, par. 7.

²¹ Žalba, par. 7.

²² Žalba, str. 7-8.

²³ Žalba, par. 20-22.

²⁴ Žalba, par. 20, gdje citira Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 21.

²⁵ Žalba, par. 20.

²⁶ Žalba, par. 27.

²⁷ Borovčaninov odgovor, par. 3 i 12; Gverin odgovor, par. 18; Miletićev odgovor, par. 10 i 27.

Prijevod

pritor u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) Borovčanin bio dvije i po godine u bijegu, da se nije dobrovoljno predao Međunarodnom sudu i da je njegov zahtjev na osnovu pravila 98bis za donošenje oslobađajuće presude odbijen.²⁹ Tužilac tvrdi da je, s obzirom na te faktore, rizik da Borovčanin pobjegne dovoljno velik da govori protiv odobravanja posjete pod nadzorom i da suprotan zaključak Pretresnog vijeća predstavlja prepoznatljivu grešku.³⁰

12 Tužilac dalje tvrdi da je Pretresno vijeće napravilo prepoznatljivu grešku kada je zaključilo da je zdravstveno stanje Borovčaninovog oca dovoljno jak osnov za posjetu pod nadzorom.³¹ Tužilac obrazlaže da je posjeta pod nadzorom Borovčaninu odobrena po istim osnovima u ljetu 2007. i tvrdi da, budući da se dijagnoza njegovog oca u međuvremenu nije promijenila, sadašnje okolnosti ne opravdavaju još jednu posjetu.³² Tužilac ističe da Borovčanin traži puštanje na slobodu i radi toga da obavi ljekarski pregled i pribavi lične dokumente u Republici Srpskoj da bi stekao uslove za državnu invalidsku penziju i podnio zahtjev za nju.³³

13 Borovčanin odgovara da je Pretresno vijeće na primjeren način razmotrilo uticaj i sadržaj odluke na osnovu pravila 98bis i utvrdilo da se ona ne može smatrati faktorom koji suštinski mijenja okolnosti predmeta.³⁴ Borovčanin tvrdi da ocjenu rizika od bijega koju donese pretresno vijeće treba uvažiti onda kada ne postoje očigledne naznake da uticaju odluke na osnovu pravila 98bis nije posvećena dovoljna pažnja ili da on nije bio razmotren i da u Pobjijanoj odluci nema takvih nedostataka.³⁵ Borovčanin napominje da je Pretresno vijeće strogo definisalo uslove njegove posjete pod nadzorom smatrajući da se njima u potpunosti pokriva rizik od bijega.³⁶

14. Borovčanin dalje navodi da je Pretresno vijeće postupilo unutar primjerenog okvira svojih diskrecionih ovlaštenja kada je utvrdilo da su ljekarski izvještaji u vezi s njegovim ocem podnijeti u

²⁸ Žalba, par. 8. Konkretno, tužilac kaže da je Pretresno vijeće napomenulo da za Borovčanina mora ponovno da razmotri rizik od bijega s obzirom na odluku na osnovu pravila 98bis i da, i nakon što je razmotrilo sve faktore, uključujući i odluku na osnovu pravila 98bis, i dalje ima bojazni u pogledu rizika da Borovčanin pobjegne.

²⁹ Žalba, par. 9.

³⁰ Žalba, par. 9.

³¹ Žalba, par. 23.

³² Žalba, par. 23.

³³ Žalba, par. 21.

³⁴ Borovčaninov odgovor, par. 6 i 8.

³⁵ Borovčaninov odgovor, par. 8.

³⁶ Borovčaninov odgovor, par. 9. Borovčanin konkretno napominje da je Pretresno vijeće naredilo da Borovčanin mora biti pod neprekidnim nadzorom i stražom naoružanih stražara, da se posjeta ograničava na sedam dana i da noću boravi u zatvorskoj ustanovi u Bijeljini.

prilog njegovoj molbi pouzdani i kada je zaključilo da su humanitarni razlozi koje je naveo dovoljno uvjerljivo opravdanje za posjetu.³⁷

15. Žalbeno vijeće primjećuje da je Pretresno vijeće Borovčaninovu molbu za posjetu pod nadzorom shvatilo kao zahtjev za ograničeno privremeno puštanje na slobodu pod strogim uslovima i da, shodno tome, Borovčanin mora ispuniti uslove za privremeno puštanje na slobodu predviđene Pravilnikom i jurisprudencijom Međunarodnog suda.³⁸ Žalbeno vijeće pored toga primjećuje da je Borovčanin u svom zahtjevu predložio uslove za svoju posjetu pod nadzorom, uključujući i obavezu da ostane na području opštine Bijeljina, da od trenutka napuštanja PJUN-a do povratka bude pod punim nadzorom i da za vrijeme boravka u Republici Srpskoj dvadesetčetveročasovni nadzor nad njim vrše naoružani pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske.³⁹

16. Žalbeno vijeće napominje da je, kada je Borovčaninu odobrilo posjetu pod nadzorom, Pretresno vijeće na primjeren način uzelo u obzir činjenicu da se zbog promijenjenih okolnosti nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis mora ponovo razmotriti rizik da Borovčanin pobjegne.⁴⁰ Shodno tome, Pretresno vijeće je napomenulo da se, mada i dalje gaji bojazni u vezi s rizikom od bijega, uvjerilo da će ograničenja koja je propisalo za predmetnu posjetu u potpunosti odagnati te bojazni.⁴¹ Konkretno, Pretresno vijeće je posjetu ograničilo na period od sedam dana i za Borovčanina odredilo dvadesetčetveročasovni nadzor i čuvanje od strane naoružanih stražara.⁴² Pored toga, Pretresno vijeće je odbilo Borovčaninovu molbu da tokom posjete stanuje u kući svog oca i naredilo da noću boravi u lokalnoj zatvorskoj ustanovi, dozvolivši mu da oca posjećuje i svoje privatne poslove obavlja danju.⁴³ Pretresno vijeće je takođe zaključilo da Borovčanin ne predstavlja opasnost za svjedoke, žrtve ni bilo koju drugu osobu u ovom predmetu i da strogo definisani uslovi koje je odredilo predstavljaju dodatnu zaštitu od bilo kakve moguće prijetnje.⁴⁴ S obzirom na sve što je rečeno, Žalbeno vijeće se nije uvjerilo da je tužilac pokazao da je Pretresno vijeće napravilo prepoznatljivu grešku u razmatranju uticaja odluke na osnovu pravila 98bis na rizik da Borovčanin

³⁷ Borovčaninov odgovor, par. 11.

³⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 21.

³⁹ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, *povjerljiva* Molba odbrane za posjetu pod nadzorom Ljubomira Borovčanina Republici Srpskoj (BiH) na kratkotrajni određeni period, s dodacima I do IV, 29. februar 2008. (dalje u tekstu: Borovčaninov zahtjev), par. 21.

⁴⁰ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 28.

⁴¹ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

⁴² Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 31.

⁴³ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 9 i 31.

⁴⁴ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 30.

pobjegne i u u svom zaključku da striktni uslovi nadzora određeni za njegovu posjetu otklanjaju svaki rizik te vrste.

17 Razmatrajući da li je Borovčanin svoj zahtjev potkrijepio dovoljnim humanitarnim razlozima, Pretresno vijeće je napomenulo da je Borovčanin tražio dvije stvari: da vidi svog bolesnog oca i da obavi neke druge privatne poslove.⁴⁵ Odobravajući posjetu, Pretresno vijeće je konstatovalo da je Borovčaninov otac u podmaklim godinama, da je već duže vrijeme bolestan da je, prema ljekarskom izvještaju priloženom uz Borovčaninov zahtjev, u kritičnom stanju.⁴⁶ Pretresno vijeće je pretpostavilo da, s obzirom na te činjenice, Borovčanin možda neće imati još mnogo prilike da vidi svog oca.⁴⁷ Pretresno vijeće je zaključilo da su “humanitarni razlozi dovoljno snažni” da opravdaju “neku vrstu privremenog puštanja na slobodu”.⁴⁸ Pošto je razmotrilo dokaze koji su bili podnijeti Pretresnom vijeću, Žalbeno vijeće konstatuje da Pretresno vijeće nije napravilo prepoznatljivu grešku usvojivši stav da ozbiljno zdravstveno stanje Borovčaninova oca opravdava privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju.

18. Međutim, Žalbeno vijeće podsjeća da, čak i ukoliko se utvrdi da je privremeno puštanje na slobodu opravdano iz humanitarnih razloga, dužina boravka na slobodi treba da bude srazmjerna okolnostima – na primjer, potrebi da se posjeti ozbiljno bolestan član porodice u bolnici može opravdati privremeno puštanje na slobodu u trajanju dovoljnom za posjetu tom članu porodice.⁴⁹ Shodno tome, pretresno vijeće se mora pozabaviti srazmernošću između karaktera i težine okolnosti

⁴⁵ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

⁴⁶ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

⁴⁷ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

⁴⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

⁴⁹ *Vidi Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.9, Odluka po “Žalbi tužioca na odluku po drugom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Stojića od 8. aprila 2008.”, 29. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stojić*), par. 16. *Vidi i Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po “Žalbi tužioca na Odluku po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića” od 7. aprila 2008., 25. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić*), par. 16; Odluka u predmetu *Petković*, par. 17; *Tužilac protiv Hadžihasanovića i Kubure*, predmet br. IT-01-47-T, Odluka po zahtjevima Envera Hadžihasanovića i Amira Kubure za privremeno puštanje na slobodu, 19. juli 2005., str. 7-9. U toj odluci, koja je donijeta u peiodu između okončanja izvođenja dokaza odbrane i donošenja presude, Pretresno vijeće II konstatovalo je da “u ovoj fazi postupka potencijalno postoji povećani rizik od bjekstva, posebno nakon iznošenja završne riječi tužioca koji je tražio potvrdno izjašnjanje o krivici po svim tačkama optužnice”; “sadržaj završne riječi /tužioca/ i predložene kazne [...] mogu vršiti /znatan/ psihološki pritisak na optužene”; “druga vijeća ovog Međunarodnog suda istaknula činjenicu da je skoro izricanje presude faktor koji može ići u prilog odbijanju zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu”; “Vijeće dijeli ovo gledište i da smatra da privremeno puštanje na slobodu tokom cijelog perioda koji prethodi izricanju presude ne bi bilo primjereno i da bi dovelo do suviše velikog rizika od bjekstva”; i “period od 12 dana određen za svakog od optuženih osjetnije smanjuje rizik od bjekstva nego neki duži period”; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-07-85-T, Odluka po Lazarevićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, 15. april 2008., par. 16 i 18, u kojoj je Pretresno vijeće II konstatovalo, “[n]a osnovu uverljivih humanitarnih razloga navedenih u Zahtevu [...], da bi bilo primereno da se optuženi privremeno pusti na slobodu u ograničenom trajanju,” preciznije, na sedam dana.

Prijevod

nekoj konkretnog predmeta i trajanja traženog privremenog boravka na slobodi.⁵⁰ Žalbeno vijeće smatra da je Pretresno vijeće izvelo takvu procjenu kada je zaključilo da “[u]zimajući u obzir relevantne faktore, Pretresno vijeće odlučuje da dozvoli privremeno puštanje na slobodu u ograničenom trajanju od samo sedam dana (uključujući i vrijeme provedeno u putu)”.⁵¹ Međutim, Žalbeno vijeće primjećuje i smatra greškom to što zaključak Pretresnog vijeća uključuje i vrijeme u kojem Borovčanin može “obavljati privatne poslove”.⁵² Prema tome, Pretresno vijeće nije ograničilo dužinu posjete na humanitarne okolnosti koje je opravdavaju. S obzirom na gorenavedeno, Žalbeno vijeće, uz protivno mišljenje sudije Güneya, smatra da bi pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje odobrilo posjetu pod nadzorom na kraći period – odnosno, na period ne duži od vremena koje je Borovčaninu potrebno da posjeti svog bolesnog oca.

(2) Pobijana odluka u predmetu *Gvero*

19. Tužilac tvrdi da je Pretresno vijeće napravilo prepoznatljivu grešku kada je zaključilo da odlukom na osnovu pravila 98*bis* nije povećan rizik da Gvero pobjegne, bez posebnog obrazloženja koje bi se odnosilo na promjenu u Gverinoj percepciji vjerovatnog ishoda suđenja.⁵³ Tužilac tvrdi da su na pogrešan zaključak Pretresno vijeće naveli faktori koje je ono uzelo u obzir donoseći ocjenu da za Gveru ne postoji rizik od bijega.⁵⁴ Konkretno, tužilac tvrdi da je Pretresno vijeće okarakterisalo prirodu Gverinog predmeta kao faktor koji umanjuje rizik od bijega i to predstavlja prepoznatljivu grešku s obzirom na težinu optužbi protiv njega.⁵⁵ Tužilac napominje da je Pretresno vijeće potvrdilo da donošenje odluke na osnovu pravila 98*bis* može povećati rizik od bijega optuženog, ali je zaključilo da taj rizik u Gverinom slučaju nije povećan zbog “njegovih ličnih prilika, karaktera postupka protiv njega i njegovog dosadašnjeg vladanja...”.⁵⁶ Tužilac dalje napominje da je Pretresno vijeće zaključilo da rizik da Gvero pobjegne umanjuju posebne procesne radnje koje su Pretresno vijeće i Gverini branioci preduzeli tokom postupka na osnovu pravila 98*bis*⁵⁷ i tvrdi da argumente koje je Gvero iznio u svom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude Pretresno vijeće nije razmotrilo kao osnov za

⁵⁰ *Vidi* Odluku u predmetu *Stojić*, par. 20. *Vidi i* Odluku u predmetu *Prlić*, par. 18; Odluka u predmetu *Petković*, par. 17.

⁵¹ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 31.

⁵² Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 31. Konkretno, Pretresno vijeće je izdalo uputstvo da će Borovčanin “za vrijeme svog boravka u Republici Srpskoj svaku noć [...] provoditi u lokalnoj pritvorskoj jedinici, a tokom dana će moći posjećivati svog oca ili obavljati privatne poslove”.

⁵³ Žalba, par. 10.

⁵⁴ Žalba, par. 10.

⁵⁵ Žalba, par. 12.

⁵⁶ Žalba, par. 11 (naglasak u originalu).

⁵⁷ Žalba, par. 13.

Prijevod

ocjenjivanje Gverine percepcije o tome koliko je jaka teza tužioca.⁵⁸ Pored toga, tužilac tvrdi da neizvjestan ishod opštih izbora u Srbiji od 11. maja 2008. u Gverinom slučaju povećava rizik od bijega.⁵⁹

20. Tužilac dalje tvrdi da je Pretresno vijeće pogriješilo kada je zaključilo da je Gvero iznio dovoljno uvjerljiva opravdanja za svoju molbu za privremeno puštanje na slobodu, ističući da Gvero nije naveo nikakvo opravdanje za boravak na slobodi.⁶⁰

21. U svom odgovoru Gvero tvrdi da je Pretresno vijeće konkretno razmotrilo uticaj odluke na osnovu pravila 98bis na njegovu molbu za privremeno puštanje na slobodu i zaključilo da je uvjereno da ona ne povećava rizik da on pobjegne.⁶¹ Gvero dalje napominje da je Pretresno vijeće potvrdilo da Gvero, iako je saslušao dokaze protiv sebe, ne predstavlja opasnost za svjedoke, žrtve ili druge osobe implikovane u ovom predmetu.⁶² Gvero tvrdi da tužilac nije precizirao pravni osnov za svoju tvrdnju da je Pretresno vijeće moralo da razmotri “promijenjenu percepciju” optuženog nakon odluke na osnovu pravila 98bis i napominje da je Pretresno vijeće, dakako, u njegovom slučaju tu percepciju uzelo u obzir.⁶³ Gvero tvrdi da je tužiočevu tvrdnju da je Pretresno vijeće pogriješilo zaključivši da je karakter postupka protiv Gvere takav da se može smatrati faktorom koji umanjuje rizik od bijega. Žalbeno vijeće već odbacilo u Odluci u predmetu *Tolimir*.⁶⁴

22. Žalbeno vijeće napominje da, prilikom razmatranja uticaja odluke na osnovu pravila 98bis na rizik od bijega optuženog u postupku na osnovu pravila 65(B) Pravilnika, pretresno vijeće može smatrati potrebnim da razmotri argumente koje je optuženi iznio u svom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude kako bi se donijela ocjena o njegovoj percepciji o tome koliko je jaka teza optužbe. Međutim, suprotno zaključku tužioca, takva ocjena nije Pravilnikom propisana kao obavezna. Shodno tome, Žalbeno vijeće konstatuje da Pretresno vijeće nije napravilo prepoznatljivu grešku kada je zaključilo da rizik da Gvero pobjegne nije povećan nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis ne razmotrivši argumente koje je on naveo u svom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude.

⁵⁸ Žalba, par. 14.

⁵⁹ Žalba, par. 19. Žalbeno vijeće napominje da je tužilac isti argument izinio i u vezi s rizikom od bijega za Miletića. *Vidi ibid.*

⁶⁰ Žalba, par. 24.

⁶¹ Gverin odgovor, par. 12.

⁶² Gverin odgovor, par. 13.

⁶³ Gverin odgovor, par. 14.

⁶⁴ Gverin odgovor, par. 15, gdje se citira na Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 23-26.

Prijevod

23 Žalbeno vijeće dalje napominje da je Pretresno vijeće, kako je određeno Odlukom u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., izričito razmotrilo uticaj odluke na osnovu pravila 98*bis* na rizik da Gvero pobjegne, uzimajući u obzir ne samo karakter postupka protiv Gvere i zaključke Pretresnog vijeća u odluci na osnovu pravila 98*bis*, nego i mnoge dodatne faktore.⁶⁵ Konkretno, Pretresno vijeće je uzelo u obzir činjenicu da Gvero ima 70 godina, da se dobrovoljno predao Međunarodnom sudu nakon što su objavljene optužbe protiv njega i da je od trenutka predaje nekoliko puta bio privremeno puštan na slobodu, pridržavajući se svih uslova koje mu je odredilo Pretresno vijeće u svakoj od tih prilika.⁶⁶ Pretresno vijeće je takođe konstatovalo da su garancije koje je dala Republika Srbija (dalje u tekstu: Srbija) zadovoljavajuće.⁶⁷ Tek pošto je odvagnulo sve gorepomenute faktore, uključujući i odluku na osnovu pravila 98*bis*, Pretresno vijeće je zaključilo da u Gverinom slučaju ne postoji rizik od bijega i da on ne predstavlja opasnost za svjedoke, žrtve ili druge osobe implicirane u ovom predmetu.⁶⁸ Shodno tome, Žalbeno vijeće se nije uvjerilo da je Pretresno vijeće napravilo prepoznatljivu grešku kada je zaključilo da odluka na osnovu pravila 98*bis* ne povećava rizik da Gvero pobjegne.

24 Žalbeno vijeće ipak podsjeća na to da, kada se zahtjev za privremeno puštanje na slobodu razmatra u fazi postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98*bis*, čak i kada se Pretresno vijeće uvjerilo da postoje dovoljne garancije koje otklanjaju rizik od bijega optuženog, ono ne bi trebalo primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje izuzev ako nisu prisutni uvjerljivi humanitarni razlozi koji su doveli do toga da se jezičac na vagi pomjeri u korist privremenog puštanja na slobodu.⁶⁹ Shodno tome, Žalbeno vijeće, uz protivno mišljenje sudija Güneya i Liua, konstatuje da bi pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje odbilo Gverinu molbu za privremeno puštanje na slobodu zato što on nije iznio nikakva uvjerljiva opravdanja za puštanje na slobodu. Gvero ističe da Pretresno vijeće u Odluci od 7. decembra 2007. nije razmatralo njegove lične prilike relevantne za odobravanje njegovog zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu i da mu je u Pobjijanoj odluci Pretresno vijeće odobrilo privremeno puštanje na slobodu u skladu s ranijim odlukama Pretresnog i Žalbenog vijeća.⁷⁰ Međutim, Žalbeno vijeće napominje da su sve odluke na koje Gvero upućuje bile donete prije odluke na osnovu pravila 98*bis* u ovom predmetu.

(3) Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*

⁶⁵ Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 11-18.

⁶⁶ Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 15-16.

⁶⁷ Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 18.

⁶⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 17.

⁶⁹ *Vidi* Odluka u predmetu *Stojić*, par. 14. *Vidi i* Odluka u predmetu *Petković*, par. 15.

⁷⁰ Gverin odgovor, par. 7-8.

25 Kao i u vezi s Pobijanom odlukom u predmetu *Gvero*, tužilac tvrdi da je Pretresno vijeće napravilo prepoznatljivu grešku zaključivši da odluka na osnovu pravila 98*bis* ne povećava rizik da Miletić pobjegne, ali bez izričitog obrazloženja promijenjene Miletićeve percepcije vjerovatnog ishoda postupka.⁷¹ Tužilac tvrdi da su na pogrešan zaključak naveli faktori koje je Pretresno vijeće uzelo u obzir donoseći odluku da za Miletića ne postoji rizik od bijega.⁷² Konkretno, tužilac tvrdi da je Pretresno vijeće rezimiralo ishod postupka na osnovu pravila 98*bis*, ali bez jasne ocjene uticaja odluke na osnovu pravila 98*bis* na rizik da Miletić pobjegne.⁷³ Shodno tome, tužilac navodi da se Pretresno vijeće nije pozabavilo argumentima navedenim u Miletićevom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude da bi ocijenilo njegovu percepciju toka postupka koji se protiv njega vodi.⁷⁴

26 Tužilac takođe napominje da je Miletić prvobitno tražio da posjeti svog bolesnog oca u Republici Srpskoj. Međutim, budući da mu je otac preminuo, on sada traži privremeno puštanje na slobodu da poseti grobove svog oca i sestre i proveo neko vrijeme sa suprugom i djecom.⁷⁵ Kako je već rečeno, tužilac tvrdi da se ti razlozi ne mogu smatrati dovoljno uvjerljivim humanitarnim razlozima, ili, alternativno, da oni ne opravdavaju trajanje privremenog boravka na slobodi koje je odobrilo Pretresno vijeće.⁷⁶

27 U svom odgovoru Miletić tvrdi da je Pretresno vijeće donijelo ispravnu ocjenu rizika od njegovog bijega.⁷⁷ Miletić napominje da je Pretresno vijeće naglasilo potrebu da se razmotri uticaj odluke na osnovu pravila 98*bis* na rizik od bijega i u skladu s tim razmotrilo krivična djela za koja je Miletić optužen, zajedno sa činjenicom da se on dobrovoljno predao Međunarodnom sudu kada su objavljene optužbe protiv njega i da je nekoliko puta bio privremeno puštan na slobodu, pridržavajući se svih uslova koje mu je odredilo Pretresno vijeće u svakoj od tih prilika.⁷⁸ Miletić dalje tvrdi da je, suprotno tvrdnji tužioca, Pretresno vijeće izričito razmotrilo te argumente iznijete u njegovom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude i zaključilo da su oni primjereni za završnu fazu postupka, a ne za postupak na osnovu pravila 98*bis*.⁷⁹

⁷¹ Žalba, par. 10.

⁷² Žalba, par. 10.

⁷³ Žalba, par. 17.

⁷⁴ Žalba, par. 17.

⁷⁵ Žalba, par. 25.

⁷⁶ Žalba, par. 20 i 27.

⁷⁷ Miletićev odgovor, par. 13.

⁷⁸ Miletićev odgovor, par. 13-14.

⁷⁹ Miletićev odgovor, par. 12.

28. Miletić dalje tvrdi da je tužilac pogrešno protumačio njegova opravdanja za privremeno puštanje na slobodu.⁸⁰ Miletić ističe da mu je sestra preminula u januaru 2008., u vrijeme dok je on bio na privremenom boravku na slobodi u Beogradu, ali da nije mogao da joj ode na sahranu u Republici Srpskoj jer nije uspio da na vrijeme dobije garancije Republike Srpske.⁸¹ On napominje da mu je otac preminuo 3. aprila 2008. godine, no kako je sahrana održana dan nakon toga, nije mogao da na vrijeme otputuje u Republiku Srpsku kako bi joj prisustvovao.⁸² Miletić pojašnjava da bi mu odobrenje Pretresnog vijeća za privremeni boravak na slobodi upravo u periodu od 2. do 16. maja omogućilo da prisustvuje pomenu za oca koji se po srpskoj tradiciji održava 40 dana nakon smrti.⁸³ Miletić dalje tvrdi da se smrt bliskog člana porodice uvijek smatrala valjanim opravdanjem za privremeno puštanje na slobodu.⁸⁴ On zaključuje da je Pretresno vijeće ispravno konstatovalo da su humanitarna opravdanja koja je on naveo dovoljno uvjerljiva da mu se odobri privremeno puštanje na slobodu.⁸⁵

29. Iz istih razloga koji su iznijeti gore u tekstu, Žalbeno vijeće konstatuje da Pretresno vijeće nije napravilo prepoznatljivu grešku kada je zaključilo da odluka na osnovu pravila 98bis ne povećava rizik da Miletić pobjegne bez razmatranja argumenata koje je Miletić iznio u svom zahtjevu za donošenje oslobađajuće presude.

30. Žalbeno vijeće se ne slaže s tužiočevom tvrdnjom da Pretresno vijeće nije dalo eksplicitnu ocjenu uticaja odluke na osnovu pravila 98bis na rizik da Miletić pobjegne. Naprotiv, Pretresno vijeće je izričito napomenulo da je, s obzirom na Odluku u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008. dužno da ocijeni taj faktor.⁸⁶ Shodno tome, Pretresno vijeće je razmotrilo optužbe protiv Miletića, činjenicu da se on dobrovoljno predao Međunarodnom sudu kada je saznao da je optužen, da je nekoliko puta bio privremeno pušten na slobodu i da se u svakoj od tih prilika pridržava svim uslovima koje je propisalo Pretresno vijeće, kao i njegovu veliku želju da nakon očeve i sestrine smrti provede neko vrijeme sa porodicom.⁸⁷ Pretresno vijeće je takođe konstatovalo da je zadovoljno garancijama Srbije i Republike Srpske.⁸⁸ Pretresno vijeće je zaključilo da, na osnovu svih gore navedenih faktora, nije uvjereno da

⁸⁰ Miletićev odgovor, par. 18.

⁸¹ Miletićev odgovor, par. 19.

⁸² Miletićev odgovor, par. 19.

⁸³ Miletićev odgovor, par. 19.

⁸⁴ Miletićev odgovor, par. 21.

⁸⁵ Miletićev odgovor, par. 20.

⁸⁶ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 30 i 32.

⁸⁷ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 32 i 34.

⁸⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 37.

Prijevod

odluka na osnovu pravila 98bis povećava rizik da Miletić pobjegne.⁸⁹ Vijeće je pored toga zaključilo da u Miletićevom slučaju ne postoji rizik od bijega niti da on ugrožava svjedoke, žrtve ili druge osobe implikovane u ovom postupku.⁹⁰

31. Prelazeći na razmatranje humanitarnih razloga navedenih u prilog Miletićevoj molbi, Žalbena vijeće napominje da je Pretresno vijeće bilo mišljenja da je činjenica da je Miletić unutar kraćeg perioda izgubio majku, sestru i oca, kao i iz toga proizašla želja da posjeti njihove grobove i provede neko vrijeme sa porodicom, dovoljno uvjerljiv razlog u prilog privremenom puštanju na slobodu.⁹¹ Žalbena vijeće napominje da je Pretresno vijeće u skladu s tim za Miletića odobrilo privremeno puštanje na slobodu u Beograd, u trajanju od četrnaest dana, uključujući trodnevnu posjetu grobovima njegovih srodnika u Republici Srpskoj.⁹² Žalbena vijeće dalje napominje da je Miletić u svom Odgovoru pojasnio da će mu privremeni boravak na slobodi od 2. do 16. maja omogućiti da u Republici Srpskoj prisustvuje pomenu za oca 40 dana nakon smrti.⁹³ Nejasno je da li je Pretresno raspolagalo ovom informacijom kada je donijelo Pobjianu odluku u predmetu *Miletić*.

32. Žalbena vijeće konstatuje da Pretresno vijeće nije pogriješilo kada je utvrdilo da humanitarni razlozi koje je naveo Miletić opravdavaju njegovo puštanje na slobodu u Republiku Srpsku na period od tri dana kako bi posjetio grobove svojih nedavno preminulih rođaka. Međutim, Žalbena vijeće konstatuje da je odobrenje Pretresnog vijeća za dodatnih 11 dana kako bi posjetio svoju porodicu u Beogradu bilo nerazumno. Žalbena vijeće ponavlja da trajanje privremenog boravka na slobodi koji se odobrava iz humanitarnih razloga mora da bude srazmjerno vremenu neophodnom za ostvarenje humanitarne svrhe puštanja na slobodu. Shodno tome, Žalbena vijeće, uz protivno mišljenje sudije Güneya, konstatuje da bi pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje ograničilo Miletićevo privremeno puštanje na slobodu na posjetu Republici Srpskoj, na period koji ne bi bio duži nego što je Miletiću potrebno da posjeti grobove svojih rođaka.

33. Žalbena vijeće neće razmatrati tužiočev argument da neizvjesnost u pogledu rezultata opštih izbora u Srbiji zakazanih za 11. maj povećava rizik od bijega i u Gverinom i u Miletićevom slučaju,⁹⁴ zbog toga što tužilac to pitanje nije pokrenuo pred Pretresnim vijećem.

⁸⁹ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 34.

⁹⁰ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 35.

⁹¹ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 33 i 36.

⁹² Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 39.

⁹³ Miletićev odgovor, par. 19.

⁹⁴ Žalba, par. 19.

V. DISPOZITIV

34 Na osnovu gorenavedenog Žalbena vijeće djelimično **ODOBRAVA** Žalbu tužioca, uz protivno mišljenje sudije Güneya; **VRAĆA** Pobjianu odluku u predmetu *Borovčanin*, uz glas protiv sudije Güneya, Pretresnom vijeću na ponovno odlučivanje o trajanju privremenog puštanja na slobodu odobrenog Borovčaninu i o svim organizacionim pitanjima s tim u vezi; **VRAĆA** Pobjianu odluku u predmetu *Miletić*, uz glas protiv sudije Güneya, Pretresnom vijeću na ponovno odlučivanje o lokacijama i trajanju privremenog puštanja na slobodu odobrenog Miletiću i o svim organizacionim pitanjima s tim u vezi; **PONIŠTAVA**, uz protivna mišljenja sudija Güneya i Liua, Pobjianu odluku u predmetu *Gvero*; i **UPUĆUJE** Sekretarijat Međunarodnog suda da ukine povjerljivi status Borovčaninovog odgovora.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je tekst na engleskom.

Sudija Güney i sudija Liu prilažu djelimično protivna mišljenja.

Dana 15. maja 2008.,
U Haagu,
Nizozemska.

/potpis na originalu/
sudija Fausto Pocar,
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

DJELIMIČNO PROTIVNO MIŠLJENJE SUDIJE GÜNEYA

1. U svojim djelimično protivnim mišljenjima priloženim uz odluke iz predmeta *Prlić i drugi*,¹ izrazio sam svoje neslaganje s tumačenjem Odluke u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008. koje je usvojila većina članova Vijeća² i koje - u fazi nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, za posljedicu ima nametanje uslova “dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga” pored dva kriterijuma iz pravila 65(B) Pravilnika, što je u suprotnosti s Pravilnikom, kao i s dalje važećom pretpostavkom nevinosti i čime se efektivno suspenduje diskreciono ovlaštenje koje Pretresnom vijeću daje Pravilnik. U ovom slučaju, većina se pozvala na taj novostvoreni uslov i usvojila stav da, “kada se zahtjev za privremeno puštanje na slobodu razmatra u fazi postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, čak i kada se Pretresno vijeće uvjerilo da postoje dovoljne garancije koje otklanjaju rizik od bijega optuženog, ono ne bi trebalo primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje izuzev ako nisu prisutni uvjerljivi humanitarni razlozi koji su doveli do toga da se jezičac na vagi pomjeri u korist privremenog puštanja na slobodu”.³ Uz dužno poštovanje, ne slažem se sa tim stavom (I).⁴

2. Pored toga, zbog neprimjerenog zadiranja većine sudija u primjenu diskrecionog ovlaštenja Pretresnog vijeća, ne mogu podržati zaključak većine u vezi s dužinom Borovčaninovog i Miletićevog privremenog boravka na slobodu (II).

¹ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po “Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.”, 21. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Petković*); *Djelimično protivno mišljenje sudije Güneya* (dalje u tekstu: *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Petković*); *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po “Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića od 7. aprila 2008.”, 25. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić*); *Djelimično protivno mišljenje sudije Güneya* (dalje u tekstu: *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Prlić*); *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.9, Odluka po “Žalbi tužioca na odluku po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Stojića od 8. aprila 2008.”, 29. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stojić*); *Djelimično protivno mišljenje sudije Güneya* (dalje u tekstu: *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Stojić*). Odluka u predmetu *Petković*, Odluka u predmetu *Prlić* i Odluka u predmetu *Stojić* zbirno će se navoditi kao “Odluke u predmetu *Prlić i drugi*”, a *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Petković*, *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Prlić* i *Djelimično protivno mišljenje u predmetu Stojić* kao “*Djelimično protivna mišljenja*”.

² *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Corića, 11. mart 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008.), par. 21. Želim da napomenem da nisam bio član vijeća koje je donijelo ovu odluku.

³ Odluka većine, par. 24 (fusnota izostavljena). *Vidi i par. 17, 31.*

⁴ Napominjem da moj kolega, sudija Liu, takođe ima protivno mišljenje u vezi s ovim stavom, iz razloga sličnih onima koje iznosim u ovom odjeljku.

I. NOVOSTVORENI USLOV “DOVOLJNO UVJERLJIVIH HUMANITARNIH RAZLOGA”

3. Budući da nova prepreka koju je obrazložila većina sudija u predmetu *Prlić i drugi*⁵ i podržana ovom Odlukom većine,⁶ poništava značajne razlike u obavezama i interesima slobode koje postoje između osuđenih osoba i osoba koje i dalje uživaju pravo na pretpostavku nevinosti na osnovu člana 21(3) Statuta, osjećam se obaveznim da ovdje ponovno iznesem argumente koje sam iznio u svojim djelimično protivnim mišljenjima.

4. Na osnovu pravila 65(B) Pravilnika, “Pretno vijeće može izdati nalog za puštanje na slobodu [...]samo ako se uvjerilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da [...] neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu”.⁷ Kada se uvjeri da su ova dva uslova ispunjena, pretresno vijeće može primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje da odobri privremeno puštanje na slobodu. Pritom ono mora uzeti u obzir sve relevantne faktore.⁸ Postojanje humanitarnih razloga može predstavljati istaknuti relevantan faktor prilikom ocjenjivanja da li treba primijeniti diskreciono ovlaštenje za davanje odobrenja za privremeno puštanje na slobodu. Ovi humanitarni razlozi “moraju se ocjenjivati” u “kontekstu” dva uslova iz pravila 65(B),⁹ a “[t]ežina koja [im] se pridaje [...] kao opravdanju za privremeno puštanje na slobodu razlikuje se od jednog do drugog optuženog zavisno od svih okolnosti konkretnog slučaja”.¹⁰

5. Odluka većine oslanja se na njihovo tumačenje Odluke u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008. u Odluci u predmetu *Petković*,¹¹ prema kojem ona postavlja viši standard koji pretresno vijeće mora ispuniti prilikom primjene svog diskrecionog ovlaštenja da odobri privremeno puštanje na slobodu poslije donošenja odluke na osnovu pravila 98bis. Po mišljenju većine sudija, za nekog optuženog, čak i ukoliko su dva uslova iz pravila 65(B) Pravilnika ispunjena nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis,

⁵ Odluka u predmetu *Petković*, par. 15, 17, 19-20; Odluka u predmetu *Prlić*, par. 14, 16; Odluka u predmetu *Stojić*, par. 13, 14, 19, 20, i fusnota 56.

⁶ Odluka većine, par. 24; *Vidi i* par. 17, 31.

⁷ *Tužilac protiv Ljube Boškskog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.4, *Rešenje po interlokutornata žalba od Johan Tarčulovski za privremeno puštanje na sloboda vrz humanitarna osnova /Odluka po interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu na osnovu humanitarnih razloga/*, 27. juli 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tarčulovski*), par. 14.

⁸ *Vidi* Odluka većine, par. 6.

⁹ Odluka u predmetu *Tarčulovski*, par. 14.

¹⁰ *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.3, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu Ljubomira Borovčanina, 1. mart 2007, par. 20.

Pretno vijeće ipak mora utvrditi postojanje dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga da bi moglo da primijeni svoje diskreciono ovlaštenje u prilog privremenom puštanju na slobodu.¹²

6. Međutim, pravilo 65(B) nigdje ne nalaže humanitarna opravdanja za privremeno puštanje na slobodu neke osobe koja nije osuđena. Za razliku od osuđenih osoba, ne postoji uslov dodatnih “posebnih okolnosti”,¹³ budući da se teret koji snosi pravomoćno osuđena osoba, nakon cjelovite evaluacije i presuđenja nužno razlikuje od tereta koji snosi osoba za koju još važi pretpostavka nevinosti. Stoga, nametanjem novog, višeg standarda “dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga” nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, većina u stvari nameće jedan oblik uslova “posebnih okolnosti”, koji važi za osuđene osobe, na osobe koje nisu proglašene krivima nakon potpunog postupka i ocjene na suđenju. To predstavlja ponovno uvođenje, u postupku nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, kriterijuma “izuzetnih okolnosti” koji je Pravilnik predviđao za privremeno puštanje na slobodu nekog optuženog do početka suđenja, a koji je ukinut izmjenama i dopunama od 17. novembra 1999. godine.¹⁴ Shodno tome, novoizgrađeni standard “dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga” u suprotnosti je kako s Pravilnikom tako i sa dalje važećom pretpostavkom nevinosti optuženih do kraja suđenja.

7. Budući da ne postoji uslov humanitarnih razloga, a još manje “dovoljno uvjerljivih” humanitarnih razloga, u skladu s pravilom 65(B) Pravilnika, postoji, po mom skromnom mišljenju, samo jedno prihvatljivo tumačenje Odluke u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008. godine.¹⁵ Ako, nakon što razmotri sve okolnosti predmeta i posljedice značajnih promjena okolnosti nastalih nakon donošenja odluke na osnovu

¹¹ Odluka u predmetu *Petković*, par. 15, 17, 19-20 i Dispozitiv; Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 21; *Vidi i* Odluku u predmetu *Prlić*, par. 14, 16, i Odluku u predmetu *Stojić*, par. 13, 14, 19, 20 i fusnota 56.

¹² Odluka većine, par. 24; *Vidi i* par. 17, 31.

¹³ Pravilo 65(I)(iii) Pravilnika. *Vidi i Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-A, Odluka po zahtevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti, 2. april 2008. (javna redigovana verzija), par. 11-12, u kojoj je Žalbeno vijeće iznijelo stav da se “[s]pecificnost žalbene faze odražava /.../ u pravilu 65(I)(iii) Pravilnika, koje predviđa jedan dodatni kriterij, tj. da postoje posebne okolnosti koje opravdavaju takvo puštanje” i da je “pojam ubedljivog opravdanja tesno povezan s obimom posebnih okolnosti koje mogu služiti kao opravdanje za privremeno puštanje na slobodu iz razloga saosećajnosti u žalbenoj fazi postupka pred Međunarodnim sudom” u smislu pravila 65(I)(iii) Pravilnika.

¹⁴ IT/32/REV.17. Prije ove izmjene, pravilo 65(B) (IT/32/REV.16, 2. juli 1999.) glasilo je ovako (naglasak dodat):

(B) Pretno vijeće može izdati nalog za puštanje na slobodu **samo u izuzetnim okolnostima**, i to nakon što zemlji-domaćinu da priliku da se izjasni i samo ako se uvjerilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ili bilo koju drugu osobu.

¹⁵ Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 21. Za ilustraciju tog stava, *vidi Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje Odluke po hitnoj žalbi Tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesene 14. aprila 2008., 23. april 2008. (javna redigovana verzija), par. 14-15. Osim toga, napominjem da sudija Liu, koji je bio član Vijeća koje je donijelo Odluku u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., u svom Djelimično protivnom mišljenju priloženom uz Odluku većine napominje da je “pozivanje Vijeća koje je rješavalo u predmetu *Petković* na Odluku od 11. marta 2008. prilikom donošenja ovog zaključka bilo neumjesno. Rješenje iz Odluke od 11. marta 2008. odnosilo se samo na okolnosti tog konkretnog predmeta i donijeto je u kontekstu argumenata koji su bili predočeni.” (Djelimično protivno mišljenje sudije Liua, par. 6. *Vidi i* par. 5, 7).

Prijevod

pravila 98bis, pretresno vijeće ne može isključiti postojanje rizika od bijega ili od ugrožavanja, onda dovoljno uvjerljivi humanitarni razlozi, zajedno s potrebnim i dovoljnim mjerama za ublažavanje mogućeg rizika od bijega ili od ugrožavanja, u neodlučnoj situaciji ili u sumnji mogu predstavljati faktor u prilog privremenog puštanja na slobodu. Ovo bi bio slučaj, na primjer, kada bi Pretresno vijeće, nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, donijelo zaključak o daljnjem postojanju rizika od bjekstva ili od ugrožavanja, ali uprkos tome odlučilo da odobri privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju kako bi optuženi mogao prisustvovati pokopu svog djeteta, uzimajući u obzir to da su humanitarni razlozi tako uvjerljivi da, uz stroge mjere, rizik od bijega ili od ugrožavanja može biti ublažen.¹⁶

8. Zaista, u Odluci u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008. Žalbena vijeće je postavilo kao uslov dovoljno uvjerljive humanitarne razloge, nakon što je utvrdilo da Pretresno vijeće nije izvršilo ocjenjivanje uticaja svoje odluke na osnovu pravila 98bis s obzirom na dva uslova iz pravila 65(B) Pravidnika, zbog čega je ostalo nejasno da li rizik od bijega ili ugrožavanja postoji. Tek tada je, suočeno sa situacijom u kojoj se taj rizik odnosno moguće ugrožavanje ne može isključiti, Žalbena vijeće kao uslov postavilo dovoljno uvjerljive humanitarne razloge.¹⁷

9. U ovom postupku, Pretresno vijeće je, za svakog optuženog pojedinačno, ocijenilo da su zadovoljeni kriterijumi iz pravila 65(B) Pravidnika.¹⁸ Pretresno vijeće stoga nije bilo u situaciji da se mora uvjeriti u postojanje uvjerljivih humanitarnih razloga kako bi svoje diskreciono ovlaštenje primijenilo za odlučivanje o odobravanju privremenog puštanja na slobodu. Ono je trebalo samo slobodno ocijeniti sve okolnosti u predmetu i odlučiti da li postoje faktori u prilog privremenog puštanja na slobodu, što je i učinilo.

10. Iz tih razloga ne slažem se sa zaključkom većine da bi “pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje odbilo Gverinu molbu za privremeno puštanje na slobodu, zato što on nije iznio nikakva uvjerljiva opravdanja za puštanje na slobodu”.¹⁹ Odvagnuvši sve faktore u vezi sa Gverom,²⁰ Pretresno vijeće je konstatovalo da rizik da Gvero pobjegne nije povećan nakon donošenja

¹⁶ Napominjem da često potencijalno postoji rizik od bijega, što je upravo i razlog postojanja restriktivnih uslova za privremeno puštanje na slobodu. Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin* jasan je primjer takve situacije: “Pretresno vijeće i dalje gaji izvjesne bojazni u vezi s rizikom od Borovčaninovog bijega. Međutim, Pretresno vijeće se uvjerilo da će ograničenjem boravka na slobodi na vrlo kratak period, pod strogim uslovima nadzora, u potpunosti odagnati te bojazni.” (Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29; *Vidi i* par. 31.)

¹⁷ Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 19-21.

¹⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 27, 29-30; Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 17-18; Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 34, 37.

¹⁹ Odluka većine, par. 24.

²⁰ Između ostalog, Pretresno vijeće je uzelo u obzir “specifične okolnosti u Gverinom slučaju i /.../ činjenicu da je do sada poštovao sve uslove”, uključujući i zločine za koje je optužen, njegovu starost (70 godina), da se dobrovoljno predao Međunarodnom sudu kada se doznalo što mu se stavlja na teret (Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 15, 17).

Prijevod

odluke na osnovu pravila 98bis – a taj zaključak usvojen je Odlukom većine.²¹ Ne razumijem zašto razlozi koji su dovoljno opravdanje za privremeno puštanje na slobodu automatski postaju nedovoljni u fazi nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, uprkos izričitom zaključku Pretresnog vijeća da rizik od bijega nije povećan i da ne postoje nikakve druge promijenjene okolnosti. Osim toga, napominjem da je Pretresno vijeće bilo i mišljenja da bi, s obzirom na “poodmaklu fazu postupka”, Gverin privremeni boravak na slobodi trebalo ograničiti na 14 dana.²² Shodno tome, ne vidim nikakvu prepoznatljivu grešku u načinu na koji je Pretresno vijeće primijenilo svoje diskreciono ovlaštenje.

II. DUŽINA PRIVREMENOG PUŠTANJA NA SLOBODU

11. U Odluci većine stoji da, “čak i ukoliko se utvrdi da je privremeno puštanje na slobodu opravdano iz humanitarnih razloga, dužina boravka na slobodi treba da bude srazmjerna okolnostima”.²³ Mislim da privremeno puštanje na slobodu zaista treba da bude srazmjerno okolnostima svakog optuženog – uključujući i humanitarne razloge, ali ne samo njih. Ovdje se u Odluci većine ponavlja uslov izričitog obrazloženja ovog pitanja razrađen u odlukama u predmetu *Prlić i drugi*.²⁴ Već sam izrazio svoje rezerve u pogledu tako sistematskog uslova izričitosti u kontekstu privremenog puštanja na slobodu u periodu poslije donošenja odluke na osnovu pravila 98bis koji nije opštepropisan za obrazloženje odluka.²⁵ Međutim, priznajem da se većina uvjerila da Pretresno vijeće jeste razmotrilo srazmjernost između karaktera i težine Borovčaninovih okolnosti i trajanja privremenog puštanja na slobodu.²⁶

²¹ Odluka većine, par. 23; Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 16.

²² Pobjijana odluka u predmetu *Gvero*, par. 18.

²³ Odluka većine, par. 18. *Vidi i* par. 32.

²⁴ Odluka većine, par. 18, gdje se upućuje na Odluku u predmetu *Stojić*, par. 20; Odluku u predmetu *Prlić*, par. 18; Odluku u predmetu *Petković*, par. 17.

²⁵ *Vidi* Djelimično protivno mišljenje u predmetu *Stojić*, par. 8; Djelimično protivno mišljenje u predmetu *Prlić*, par. 8. Za primjer šta se obično zahtijeva za obrazloženje odluke, *vidi npr. Tužilac protiv Radoslava Brđanina*, predmet br. IT-99-36-A, Presuda, 3. april 2007., par. 39 (gdje se podsjeća na to da “iako Pretresno vijeće ima stalnu obavezu da da pismeno obrazloženje, ono nije dužno da opisuje svaki korak svog razmišljanja za svaki pojedini zaključak”) (znaci navoda unutar citata izostavljeni); *Tužilac protiv Milomira Stakića*, predmet br. IT-97-24-A, Presuda, 22. mart 2006., par. 47 (gdje se napominje da se “Pretresno vijeće nije posebno bavilo pitanjem da li uslovi koji su vladali u zatočeničkim logorima i konvojima za deportaciju predstavljaju dokaz za postojanje namjere da se zajednica uništi nametanjem nepodnošljivih životnih uslova”, ali obrazlaže da “pretresno vijeće ne mora formulisati svaki korak preduzet prilikom analize”); *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-AR73.1, Odluka po interlokutornim žalbama na odluku Pretresnog vijeća po zahtjevu Tužilaštva za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno i tužiočevom katalogu činjenica o kojima su se strane složile, 26. juni 2000., par. 14 (u kojoj se napominje da, iako “Pretresno vijeće nije izričito navelo da li predložene činjenice navedene pod brojevima od 56 do 181 imaju ikakvu relevantnost za ovaj predmet - izuzev kada je riječ o onima kojima se dokazuju krivična djela počinjena pod Galićevom komandom - takav zaključak mogao bi se izvesti iz Pobjijane odluke”.); *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, Odluka po zajedničkoj interlokutornoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka-vještaka, 30. januar 2008., par. 25 (gdje se kaže da, “[š]to se tiče argumenta žalilaca u vezi sa propustom Pretresnog vijeća da razmotri razlike i/ili sličnosti između situacija Cooa i Butlera, Žalbeno vijeće podsjeća da je utvrđeno u praksi da pretresna vijeća nisu dužna da objašnjavaju svaki korak u svom rezonovanju prilikom donošenja određene ocjene”. (fusnota izostavljena)).

²⁶ Odluka većine, par. 18.

Prijevod

12. Međutim, većina je Pobjijane odluke u predmetima *Borovčanin* i *Miletić* vratila na ponovno odlučivanje o trajanju privremenog puštanja na slobodu za Borovčanina i Miletića, smatrajući da su periodi od 7 odnosno 14 dana koji su im odobreni, predugi.²⁷

13. S obzirom na to, smatram neophodnim podsjetiti na to da teret dokazivanja prepoznatljive greške ili zloupotrebe diskrecionog ovlaštenja pretresnog vijeća nosi strana u postupku koja osporava odluku.²⁸ U ovom slučaju, tužilac se ograničio na tvrdnju da su “periodi na koje su privremeno puštanje na slobodu / posjeta pod nadzorom odobreni predugi s obzirom na predočene razloge”.²⁹ On upućuje i na odluku donijetu u jednom drugom predmetu, precizirajući da “svako odobreno trajanje privremenog boravka na slobodi / posjete pod nadzorom mora biti striktno ograničeno na minimum neophodan za ostvarivanje humanitarne svrhe posjete”.³⁰ Kako se napominje u Odluci većine, “odluke po zahtjevima za privremeno puštanje na slobodu sadrže brojne činjenice, a predmeti se razmatraju na individualnoj osnovi u svjetlu konkretnih okolnosti pojedinog optuženog”.³¹ Prema tome, poređenje različitih odluka kojima se odobrava privremeno puštanje na slobodu u različitim predmetima ima veoma malu ili nikakvu relevantnost. Štaviše, tužilac čak i ne pokušava da objasni zašto su periodi privremenog puštanja na slobodu odobreni Borovčaninu odnosno Miletiću predugi s obzirom na specifične okolnosti svakog od njih. Na osnovu svega rečenog, smatram da tužilac nije iznio svoj teret i da bi i samo taj razlog mogao biti dovoljan za odbacivanje Žalbe.

14. Pored toga, napominjem da je Pretresno vijeće ispravno odvagnulo okolnosti relevantne za svakog optuženog. Što se tiče Borovčanina, Pretresno vijeće je uzelo u obzir (1) nepostojanje opasnosti za bilo kog svjedoka, žrtvu ili drugu osobu,³² (2) činjenicu da će se “ograničenjem boravka na slobodi na vrlo kratak period, pod strogim uslovima nadzora” u potpunosti otkloniti preostale bojazni u pogledu rizika od bijega,³³ (3) činjenicu da je ranije odobren privremeni boravak na slobodi protekao bez incidenata,³⁴ (4) poodmakle godine i kritično zdravstveno stanje Borovčaninovog oca i činjenicu da možda “neće biti mnogo prilika za susret oca i sina”.³⁵ Vijeće je zatim Borovčaninu odobrilo privremeno puštanje na slobodu na ograničeni period (7 dana uključujući vrijeme provedeno na putu).³⁶ Za razliku od većine, nisam uvjeren da je Pretresno vijeće u trajanje privremenog puštanja na slobodu uključilo i

²⁷ Odluka većine, par. 18, 32 i Dispozitiv.

²⁸ *Vidi* Odluka većine, par. 4.

²⁹ Žalba, par. 27.

³⁰ *Ibid.*

³¹ Odluka većine, par. 6 (fusnota izostavljena).

³² Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 30.

³³ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ *Ibid.*

Prijevod

“vrijeme u kojem Borovčanin može 'obavljati privatne poslove’”.³⁷ Pobjianu odluku u predmetu *Borovčanin* shvatam samo u smislu da se njome Borovčaninu dozvoljava da za vrijeme privremenog boravka na slobodi obavlja i “privatne poslove”.³⁸ U svakom slučaju, s obzirom na sve faktore koje je razmotrilo Pretresno vijeće i imajući u vidu široka diskreciona ovlaštenja ostavljena pretresnim vijećima,³⁹ ne nalazim da je u svojoj odluci o dužini Borovčaninovog privremenog boravka na slobodi Pretresno vijeće napravilo bilo kakvu prepoznatljivu grešku ili da je zloupotrijebilo svoja diskreciona ovlaštenja. Stoga se ne slažem sa stavom većine da bi “pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje odobrilo posjetu pod nadzorom na kraći period – odnosno, na period ne duži od vremena koje je Borovčaninu potrebno da posjeti svog bolesnog oca”.⁴⁰

15 Što se tiče Miletića, Pretresno vijeće je uzelo u obzir (1) optužbe protiv njega,⁴¹ (2) dobrovoljnu predaju,⁴² (3) njegovo poštovanje svih uslova određenih za privremeno puštanje na slobodu u ranijim prilikama,⁴³ (4) nepostojanje rizika od bijega uprkos tome što je donijeta odluka na osnovu pravila 98bis,⁴⁴ (5) nepostojanje opasnosti za svjedoke, žrtve ili druge osobe,⁴⁵ (6) podmaklu fazu postupka,⁴⁶ (7) gubitak tri člana najuže porodice u kratkom vremenskom periodu i Miletićeve želju da posjeti njihove grobove u Republici Srpskoj i bude neko vrijeme s porodicom tokom ovog teškog perioda,⁴⁷ (8) postavljene uslove privremenog boravka na slobodi⁴⁸ i (9) vrijeme odobreno za pripremu odbrane.⁴⁹ Na osnovu svih tih faktora, Pretresno vijeće je za Miletića odobrilo privremeno puštanje na slobodu “u ograničenom periodu od 14 dana, koji može uključiti kratku trodnevnu posjetu grobovima članova

³⁶ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 29, 31.

³⁷ Odluka većine, par. 18 (fusnota izostavljena) i fusnota 52.

³⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Borovčanin*, par. 31. Relevantna rečenica glasi: “Pored toga, za vrijeme svog boravka u Republici Srpskoj svaku noć će provoditi u lokalnoj pritvorskoj jedinici, a tokom dana će moći posjećivati svog oca ili obavljati privatne poslove.”

³⁹ *Vidi* Odluku većine, par. 3. “Diskreciono pravo Pretresnog vijeća u [...] odlukama [o privremenom puštanju na slobodu] se poštuje zato što one 'poživ[aju] na direktnim saznanjima Pretresnog vijeća o svakodnevnom postupanju strana u postupku i praktičnim zahtevima predmeta i iziskuj[u] složeno uravnotežavanje neopipljivih faktora pri formulisanju naloga specifičnih za dotični predmet kako bi se valjano regulisao izuzetno promenljiv sklop procedura koje podrazumeva suđenje”. (*Tužilac protiv Zdravka Tolimira i drugih*, predmet br. IT-04-80-AR73.1, Odluka po interlokutornoj žalbi Radivoja Miletića na odluku Pretresnog Vijeća o spajanju postupaka, 27. januar 2006., par. 4; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.7, Odluka po interlokutornoj žalbi na odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 1. novembar 2004., par. 9.)

⁴⁰ Odluka većine, par. 18.

⁴¹ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 32.

⁴² *Ibid.*

⁴³ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 32, 35-36.

⁴⁴ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 34, 36-37.

⁴⁵ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 35, 37.

⁴⁶ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 39.

⁴⁷ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 33.

⁴⁸ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 40.

⁴⁹ Pobjijana odluka u predmetu *Miletić*, par. 39.

Prijevod

Miletićeve porodice u Republici Srpskoj”.⁵⁰ Ne nalazim nikakvu prepoznatljivu grešku ni zloupotrebu diskrecionih ovlaštenja u ovom zaključku. Mislim da većina sudija nepropisno zadire u diskreciono ovlaštenje Pretresnog vijeća riješivši da bi “pretresno vijeće koje pravilno primjenjuje svoje diskreciono ovlaštenje ograničilo Miletićevo privremeno puštanje na slobodu na posjetu Republici Srpskoj, na period koji ne bi bio duži nego što je Miletiću potrebno da posjeti grobove svojih rođaka”.⁵¹

16 Podsjećam da kriterijum za reviziju u žalbenom postupku nije to da li se sudije Žalbenog vijeća slažu s nekom diskrecionom odlukom, nego da li je Pretresno vijeće “prilikom donošenja takve odluke pravilno iskoristilo svoje diskreciono pravo”.⁵² Mislim da je u Pobjanim odlukama Pretresno vijeće to i uradilo.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je tekst na engleskom.

Dana 15. maja 2008.,
U Haagu, Nizozemska.

/potpis na originalu/

Mehmet Güney, sudija

[pečat Međunarodnog suda]

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ Odluka većine, par. 32.

⁵² *Vidi* Većinsku odluku, par. 3.

Prijevod

DJELIMIČNO PROTIVNO MIŠLJENJE SUDIJE LIUA

1. Uz dužno poštovanje, ne slažem se s odlukom većine da pretresno vijeće ne bi trebalo primijeniti svoje diskreciono ovlaštenje “izuzev ako nisu prisutni uvjerljivi humanitarni razlozi koji su doveli do toga da se jezičak na vagi pomjeri u korist privremenog puštanja na slobodu”, kao ni sa njenim zadiranjem u diskrecionu odluku Pretresnog vijeća da Gveri odobri privremeno puštanje na slobodu.¹ Ne samo što su taj stav i konačan zaključak u neskladu s uvriježenom jurisprudencijom ovog Međunarodnog suda koja ne traži dokazivanje tog elementa, već takođe predstavljaju širenje Pravilnika *ultra vires*. Napominjem da je moj kolega, sudija Güney već ulagao protivina mišljenja o ovom pitanju, što je učinio i u ovom slučaju.² Potpuno podržavam kompetentnu i dobro obrazloženu analizu iznijetu u njegovim protivnim mišljenjima i dodajem svojih nekoliko napomena u prilog stavu da pravilo 65(B) Pravilnika ne nalaže dokazivanje “uvjerljivih humanitarnih razloga” za odobravanje privremenog puštanja na slobodu optuženih u fazi nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis.³

2. Tražeći da se prije odobravanja privremenog puštanja na slobodu dokažu “uvjerljivi humanitarni razlozi” u fazi nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, većina zapravo ponovno uvodi bivši uslov iz Pravilnika da podnosilac molbe mora da dokaže “izuzetne okolnosti” kao opravdanje za privremeno puštanje na slobodu.⁴ Iako se koriste različite

¹ Odluka većine, par. 24.

² Odluka u predmetu *Petković*, str. 12-15, i Odluka u predmetu *Stojić*, str. 11-15. Pored toga napominjem da sudija Güney iznosi i prigovor zaključku većine u vezi sa trajanjem privremenog puštanja na slobodu odobrenog Borovčaninu i Miletiću, u par. 11-15 svog Djelimično protivnog mišljenja. Slažem se sa sudijom Güneyom utoliko ukoliko se zaključak iz Odluke većine o grešci u pogledu trajanja privremenog puštanja na slobodu zasniva na principijelnom stavu da se moraju dokazati “uvjerljivi humanitarni razlozi”. Po mom mišljenju, ako se privremeno puštanje na slobodu odobrava na fiksirani period, trajanje privremenog boravka na slobodi treba da bude srazmjerno okolnostima koje nalaže predmet.

³ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Obrazloženje Odluke po hitnoj žalbi Tužilaštva na odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, donesene 14. aprila 2008., 23. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Pušić*), par. 14.

⁴ Pravilo 65(B) ranije je glasilo ovako: “(B) Pretresno vijeće može izdati nalog za puštanje na slobodu **samo u izuzetnim okolnostima**, i to nakon što zemlji-domaćinu da priliku da se izjasni i samo ako se uvjerilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ili bilo koju drugu osobu.” Naglasak dodat. U novembru 1999. godine, dodatni uslov da se moraju dokazati “izuzetne okolnosti” izbrisan je iz Pravilnika.

Prijevod

formulacije, smisao je u osnovi isti. Kao primjer navodim stav Žalbenog vijeća iz Odluke u predmetu *Petković*:

Dojam da se osobe optužene za međunarodne zločine puštaju na slobodu na duži period nakon donošenja odluke kojom je utvrđeno da bi razumni presuditelj o činjenicama mogao donijeti zaključak da je optuženi kriv (što je smisao odluke kojom se odbija zahtjev na osnovu pravila 98bis), mogao bi imati štetan učinak na žrtve i svjedoke.⁵

Sudeći po tom stavu, logički osnov tog novog načela je ograničavanje privremenog puštanja na slobodu zbog toga što se optuženi pred ovim Međunarodnim sudom terete za međunarodne zločine i, drugo, jer bi u fazi postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis razuman presuditelj o činjenicama optuženima mogao izreći osuđujuću presudu. Upravo na toj logici počiva uslov "izuzetnih okolnosti" koji je izbrisan iz Pravilnika, a koji se sastojao u sljedećem:

[U] Pravilnik [je] ugrađeno načelo preventivnog pritvora optuženih osoba zbog izuzetne težine zločina za koje ih krivično goni Međunarodni sud, te stoga mjere za privremeno puštanje na slobodu ovise o postojanju "izuzetnih okolnosti".⁶

Osim toga, kao što je ovdje većina učinila u vezi sa "uvjerljivim humanitarnim razlozima", tako su pretresna vijeća, utvrđujući postojanje "izuzetnih okolnosti", uzimala u obzir vjerovatnoću donošenja osuđujuće presude prilikom razmatranja "da li postoji osnovana sumnja da je [optuženi] počinio zločin ili zločine za koje se tereti".⁷

3. Što se tiče tačnog značenja "uvjerljivih humanitarnih razloga", iako ga većina nije definisala, čini se da se u praksi radi o istom onom što su ranije bile "izuzetne okolnosti". Na primjer, u odlukama u predmetima *Stojić* i *Petković*, većina je "uvjerljivim humanitarnim

⁵ Odluka u predmetu *Petković*, par. 17.

⁶ *Tužilac protiv Kupreškića i drugih*, predmet br. IT-95-16-PT, Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu što su ga podnijeli Zoran Kupreškić, Mirjan Kupreškić, Drago Josipović i Dragan Papić (a kojem su se pridružili Marinko Katava i Vladimir Šantić), 15. decembar 1997., par. 10, u kojoj se upućuje na *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-PT, Nalog kojim se odbacuje zahtjev za privremeno puštanje na slobodu, 25. april 1996., str. 4.

⁷ *Tužilac protiv Delalića i drugih*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu koji je uložio optuženi Zejnil Delalić, 1. oktobar 1996., par. 21; *Tužilac protiv Sime Drljače i Milana Kovačevića*, predmet br. IT-97-24-PT, Odluka po zahtjevu odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 21. januar 1998., par. 15 i 16.

Prijevod

razlozima” smatrala potrebu da se posjete teško oboljeli članovi porodice.⁸ Slično tome, bolest članova porodice se smatrala “izuzetnom okolnošću” koja opravdava privremeno puštanje na slobodu u smislu stare verzije predmetnog pravila.⁹ Sve te sličnosti između novog uslova za privremeno puštanje na slobodu koji je postavilo Žalbena vijeće i stare verzije pravila koje uređuje uslove za privremeno puštanje na slobodu, jasno pokazuju da je Žalbena vijeće napravilo grešku vršeći svoju žalbenu nadležnost. Ako je Žalbena vijeće željelo da restriktivnije definiše situacije u kojima pretresna vijeća mogu da odobre privremeno puštanje na slobodu i da stanje vrati na režim stare verzije ovog pravila za fazu postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98*bis*, ispravan način da se to učini bio bi da se izmijeni Pravilnik.

4. Osim toga, Žalbena vijeće je prekoračilo svoju nadležnost dodavanjem novog uslova za privremeno puštanje na slobodu koji Pravilnik ni eksplicitno ni implicitno ne predviđa. Iako je Žalbena vijeće ovlašteno da tumači pravne odredbe, u ovom slučaju ono je otišlo dalje od toga i neprimjereno stvorilo novu. To jasno proizlazi iz teksta pravila 65 u kojem se navode dvije različite situacije: situacija prije izricanja osuđujuće presude optuženom, kada se vijeće mora uvjeriti da će se optuženi vratiti na suđenje i da, ako bude privremeno pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ili drugu osobu;¹⁰ i situacija nakon izricanja osuđujuće presude, kada okrivljeni mora dodatno dokazati da “postoje posebne okolnosti koje opravdavaju takvo puštanje”.¹¹ Napominjem da se većina, u sve tri pomenute odluke¹² tražeći da se dokažu “uvjerljive humanitarne okolnosti”, nije bavila tom distinkcijom iz Pravilnika niti je objasnila razliku između novih “uvjerljivih humanitarnih razloga” i “posebnih okolnosti”, ako ona uopšte postoji. Uza svo poštovanje, to jasno pokazuje da su ove

⁸ Odluka u predmetu *Stojić*, par. 19; *Petković* par. 17. Slično tome, predmetna odluka Žalbenog vijeća, par. 17, Borovčaninovu molbu da vidi svog bolesnog oca uzela je u obzir kao uvjerljivi humanitarni razlog.

⁹ *Tužilac protiv Kupreškića*, predmet br. IT-95-16-AR65.4, Odluka po molbi za ulaganje žalbe, 1. decembar 1999., str. 2; *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-94-14/2-A, Odluka po zahtjevu Darija Kordića za privremeno puštanje na slobodu, 19. april 2004., par. 12, kojom je optuženom u fazi žalbenog postupka odobreno privremeno puštanje na slobodu i u kojoj Žalbena vijeće napominje da “u slučaju da nastupe izuzetne okolnosti, kao na primjer znatno pogoršanje zdravlja majke Darija Kordića, odbrana može podnijeti detaljno potkrijepljen zahtjev za njegovu privremenu nadziranu posjetu majci”.

¹⁰ Pravilo 65(B).

¹¹ Pravilo 65(I).

¹² Odluka u predmetu *Petković*, Odluka u predmetu *Stojić* i predmetna Odluka većine.

Prijevod

odluke otišle u krivom pravcu jer, da je namjera Pravilnika bila da se podigne prag za privremeno puštanje na slobodu u fazi postupka nakon donošenja odluke na osnovu pravila 98bis već donijeta, kao u fazi nakon izricanja osuđujuće presude, Pravilnik bi to na sličan način i predvidio.

5. Ovo načelo zasnovano je na neispravnom tumačenju jedne druge odluke pa se stoga može zanemariti u ime imperativnih razloga u interesu pravde. Napominjem da se prilikom donošenja zaključka da privremeno puštanje na slobodu ne bi trebalo da se odobrava, izuzev ako nisu prisutni uvjerljivi humanitarni razlozi koji su doveli do toga da se jezičak na vagi pomjeri u korist privremenog puštanja na slobodu, većina pozvala na Odluku u predmetu *Petković* koja se pak poziva na Odluku od 11. marta 2008. godine u čijem sam donošenju i ja učestvovao.¹³ Upućujući na Odluku od 11. marta 2008., Odluka u predmetu *Petković* kaže sljedeće:

Kada je riječ o humanitarnim razlozima koji su dovoljni da opravdaju privremeno puštanje na slobodu, Žalbeno vijeće napominje da razvoj prakse Međunarodnog suda implicira da se zahtjev za privremeno puštanje na slobodu podnesen u kasnoj fazi postupka, a posebno nakon okončanja dokaznog postupka tužioca, odobrava samo ukoliko postoje /dovoljno/ uvjerljivi humanitarni razlozi.¹⁴

6. Kao član sastava Žalbenog vijeća koji je donio Odluku od 11. marta, više sam nego uvjeren da je pozivanje sastava koji je rješavao u predmetu *Petković* na Odluku od 11. marta 2008. prilikom donošenja ovog zaključka bilo neumjesno. Rješenje iz Odluke od 11. marta 2008. odnosilo se samo na okolnosti tok konkretnog predmeta i donijeto je u kontekstu argumenata koji su bili predloženi. Njime se nije uspostavljalo opšte načelo. Ocjenjivanje da li je Pretresno vijeće pogriješilo kada je utvrdilo da postoje humanitarni razlozi koji opravdavaju privremeno puštanje na slobodu nije išlo za tim da i u svakom drugom pojedinačnom slučaju

¹³ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi Tužilaštva na odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 11. marta 2008.).

¹⁴ Odluka u predmetu *Petković*, par. 17. U Odluci u predmetu *Petković*, u fusnoti 52, upućuje se i na druge odluke koje su očigledno irelevantne za zaključak da jurisprudencija nalaže da se dokažu "uvjerljivi humanitarni razlozi".

Prijevod

“uvjerljivi humanitarni razlozi” postanu preduslov za odobravanje privremenog puštanja na slobodu. Da je odluka tako glasila, ja je ne bih podržao, kao što je ne podržavam sada.¹⁵

7. Za razliku od toga, relevantan dio Odluke od 11. marta 2008. bio je zasnovan na načelu višestruko potvrđenom u praksi da pretresno vijeće, vršeći svoje diskreciono ovlaštenje, ima pravo odlučiti o tome da li konkretne okolnosti predmeta, u kontekstu argumenata strane u postupku, dopuštaju da se odobri privremeno puštanje na slobodu i da je takva odluka samo još jedan diskrecioni faktor koji nema nikakav uticaj na ocjenu obaveznih faktora iz pravila 65.¹⁶ Iako su posrijedi dodatni diskrecioni faktori, ako je pretresno vijeće pogriješilo u njihovoj ocjeni – kako propisuju kriterijumi za preispitivanje - Žalbeno vijeće smije da interveniše i ispravi grešku, a pritom može i da poništi odluku pretresnog vijeća. To se dogodilo u Odluci od 11. marta 2008., to se godinama događalo u interlokutornim žalbenim postupcima u vezi s privremenim puštanjem na slobodu, ali to ne znači da se odlukom Žalbenog vijeća stvara novi uslov za primjenu pravila 65.

8. Najzad, slažem se sa sudijom Güneyem u tome da je distinkcija između odobravanja privremenog puštanja na slobodu prije i poslije odbijanja zahtjeva na osnovu pravila 98*bis* neutemeljena, zato što u toj fazi postupka presumpcija nevinosti nije pobijena. Međutim, stav većine nije manjkav samo na nivou sudske prakse uopšte, nego i u konkretnoj primjeni, zbog toga što, čak i da postoji obaveza da se provede takvo ocjenjivanje, mjerodavno mjesto za uvid u to do kojeg bi stepena odluka na osnovu pravila 98*bis* trebala da utiče na odluku o privremenom puštanju na slobodu jeste pretresno vijeće, koje je bolje od Žalbenog vijeća upoznato s predmetom koji se rješava. To naročito vrijedi za ovu fazu postupka, jer bi Pretresno vijeće, prije odobravanja privremenog puštanja na slobodu na osnovu pravila 65(B), ponovno i izričito razmotrilo rizik da optuženi pobjegne, shodno zahtjevu sudske prakse.¹⁷ Međutim, valja imati na umu da, prilikom donošenja takve odluke u ovoj fazi

¹⁵ Napominjem da je Žalbeno vijeće u Odluci u predmetu *Petković* dalo slično neprimjereno tumačenje Odluke u predmetu *Tarčulovski*, fusnota 54.

¹⁶ Odluka u predmetu *Pušić*, par. 14.

¹⁷ Odluka od 11. marta 2008., par. 20.

Prijevod

postupka, i za Pretresno vijeće postoje neka ograničenja: pod pretpostavkom da je suđenje tek na pola puta, Vijeće u odluci o privremenom puštanju na slobodu ne može eksplicitno i definitivno iznijeti svoje utiske o činjeničnom stanju i izvedenim dokazima. Te faktore je trebalo uzeti u obzir prije intervenisanja u diskrecionu odluku Pretresnog vijeća.

9. Da zaključim, ponovno ću prenijeti riječi Žalbenog vijeća iz Odluke u predmetu *Pušić*, da se “‘svi humanitarni razlozi moraju ocijeniti’ u ‘kontekstu’ dva uslova koja se izričito navode u pravilu 65(B) Pravilnika. Pravilo 65(B) Pravilnika ne predviđa obavezu postojanja humanitarnih razloga za privremeno puštanje na slobodu”.¹⁸ Iako se u Odluci većine nigdje nije pominje to odstupanje od načela jurisprudencije, nadam se da će se u budućnosti preduzeti nešto da bi se obezbijedilo bolje poštovanje Pravilnika, uporedo sa nastojanjem ka većoj izvjesnosti i pravičnosti za optužene osobe kojima sudi ovaj Međunarodni sud.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavan je tekst na engleskom.

Dana 13. maja 2008.,
U Haagu, Nizozemska.

/potpis na originalu/

Liu Daqun,
sudija

[pečat Međunarodnog suda]

¹⁸ Odluka u predmetu *Pušić*, par. 14.